

God ter sprake:

(3) Geroepen om vrij te zijn én te bevrijden

(grasduinen in 'Vriend voor het leven' - Huub Oosterhuis)

Overweging

In de verhalen die voorafgaan aan het fragment dat we straks zullen horen, wordt de uittocht uit het slavenbestaan in Egypte beschreven als een 'woestijnverhaal'.

“Daarin staat heel het onderricht, alles wat Israël moet weten over de weg die het te gaan heeft. Die weg gaat door de woestijn, door droog, leeg, woest land.

In het uittocht en woestijnverhaal herinnert Israël zich, hoe moeilijk het is om mens te worden en menswaardig te leren leven; hoelang het duurt, hoe moeilijk en bijna onmogelijk dat is: hoe het in die roeping getoetst en beproefd werd, en, hoe het door die beproevingen heen, gegroeid is in een levenshouding van onderlinge solidariteit en 'gehoorzaamheid', zonder welke geen samenleving, geen land, kan bestaan.”
(H. Oosterhuis, Vriend voor het leven, p.97)

“Deze verhalen - samen met de geschriften over Jezus - proberen ons ervan te overtuigen dat het in de woestijn van deze wereld toch mogelijk is te volharden in het visioen van een land van recht en vrede.” (Ibidem, p.98)

Lezing

Toen heb ik u geantwoord: 'Laat u daardoor niet afschrikken, wees niet bang. De HEER, uw God, die voor u uit gaat, zal voor u strijden. U hebt toch gezien hoe Hij het in Egypte voor u opnam, en ook in de woestijn, waar u ervaren hebt dat de HEER, uw God, u gedragen heeft zoals een vader zijn kind draagt, de hele weg die u gegaan bent tot uw aankomst hier.' Desondanks vertrouwdte u niet op de HEER, uw God, die u voorging op uw weg om een plaats voor u te zoeken waar u uw kamp kon opslaan, en u 's nachts met een vuur en overdag met een wolk de weg wees die u moest gaan.

Deut 1,29-33 (NBV21)

Overweging (vervolg)

In het fragment dat we net hoorden staat Israël op de drempel van het Beloofde land. En eerlijk is eerlijk. Ze laten hun angst de overhand krijgen in plaats van hun vertrouwen op God. Nochtans zijn ze de woestijn al doorgegaan ... Zou God een vriend voor het leven kunnen zijn? Hmm ...

“Het uittocht- en woestijnverhaal weerspiegelt of voorzegt ons leven, zoals het gegaan is, zoals het gaat, of nog móet gaan. Maar zo gaat het niet vanzelf - geen enkel verhaal, kunstwerk of muziekstuk, geen enkel wijs woord of goede raad werkt vanzelf. Je moet de denk- en geheugen oefeningen willen volbrengen, de bewustwordingsoefeningen die het verhaal je voorschrijft; je moet bereid zijn de vragen tot je toe te laten.

Vragen als:

Ben jij ooit bevrijd, weggeroepen, uitgeleid?

Uit welke denkbeelden, waanideeën, angsten, duistere gevoelens, vooroordelen, kinderfantasieën?

Hoe is het gegaan - geleidelijk of met schokken?

Heb je jezelf bevrijd, op eigen kracht?
Waren er mensen die je iets deden?

De weg gaan door kleine en grote verhoudingen, door liefdes, door tweegevechten heen. De weg gaan door zee en woestijn en als het kan van oase naar oase. En waar ben je nu? Halverwege de droge zee, het water op je hielen, of net op de andere oever geklommen? Waar ben je nu? Halverwege de woestijn, nog twintig jaar te gaan, of vlak aan de grens van het land?

Dit verhaal over gaan waar geen weg is, is een verhaal over God. Gaandeweg, in wat de woestijngasten meemaken, krijgt de Naam van God inhoud.

Die naam, die Mozes meekreeg, 'Ik zal er zijn'.

Die naam die een belofte is, blijkt telkens weer in vervulling te gaan, soms ternauwernood, soms overvloedig."

(Ibidem, p.65)

'Ik zal er zijn'. Vriend voor het leven. Dat hopen wij.

Nele Demetter

De Lier, 18 september 2022